

Nr 350.

Av herr **Lundquist** i Rotebro, om dyrtidstillägg till de hos riksdagens kamrar, ständiga och tillfälliga utskott samt kansli anställda tjänstemän och vaktbetjante.

Riksdagens besparingskommitté har i sitt den 20 december 1932 framlagda betänkande bland annat anført, att avlöningsförmånerna för den hos riksdagen tillfälligt anställda personalen, särskilt med hänsyn till nuvarande tidsläge, borde kunna något reduceras. Med avseende å formerna för denna nedsättning av avlöningsförmånerna har kommittén icke ansett sig böra föreslå en generell sänkning av de fastställda grundarvodena, vilka kommittén funnit såsom grundavlöning betraktade i det stora hela väl avvägda med hänsyn till de olika befattningshavarnas göromål och ansvar. Icke heller har kommittén ansett skäligt föreslå någon ändring i gällande grunder för den ersättning för mistad avlöning i statstjänst, som tillkommer vissa av de hos riksdagen anställda statstjänstemännen. Enligt kommitténs mening borde däremot en nedsättning av lönerna böra ske genom reducering av dyrtidstillägget, som hittills utgått såsom för befattningshavare i oreglerade verk, men i fortsättningen enligt kommitténs mening borde utgå såsom för befattningshavare i reglerade verk.

Det av tjänstemännen i riksdagen utförda arbetet är att betrakta som ett led i statsverksamheten. Såvitt möjligt synas därför enhetliga principer böra gälla ifråga om huvudgrunderna för avlöning åt befattningshavare i riksdagen och i statsverksamhet i övrigt. En avvikelse till de i riksdagen anställda statstjänstemännens nackdel skulle knappast kunna motiveras annorledes än med att dessa befattningar äro meriterande för erhållande av högre statstjänst. Det torde emellertid föreligga flera fall, då befattningshavare i riksdagen i följd av denna tjänstgöring blivit förbigångna vid befordran till statstjänst än då motsatsen varit fallet.

Enligt hittills gällande grunder för arvodets och dyrtidstilläggets beräkning åt befattningshavare i riksdagens tjänst skulle kanslist per månad (om 30 dagar) erhålla 460 kronor (360 + 100). Enligt besparingskommitténs förslag skulle genom sänkning av dyrtidstillägget från för närvarande 28 till 10 % av grundarvudet eller från 100 till 36 kronor dylik befattningshavare erhålla tillhoppa per månad endast 396 kronor, under det att en amanuens i statstjänst, åtminstone efter något års tjänstgöring, (amanuensarvudet varierar något) i regel kommer upp till ett arvode, dyrtidstillägg inbegripet, av 435 kronor (396 + 39). Med hänsyn till arten och omfattningen av de göromål, som åvila kanslist, och med hänsyn i främsta rummet tagen till de ständiga utskotten, vilka ofta även av kanslist kräva att arbetet i riksdagen under tjänstgöringstiden där icke betraktas såsom en bisyssla utan som en huvudsyssla, synes genomförandet av kom-

mittéförslaget i förevarande hänseende innebära en allvarlig fara för en lämplig rekrytering av den lägre kanslipersonalen hos riksdagen.

För befattningen såsom notarie i riksdagens tjänst (härmed avses notarie, som icke tillika förrättar sekreterargöromål) är förhållandet fullt analogt. För dylik befattningshavare med ett ganska kvalificerat arbete, ofta av jämförelsevis jäktande natur, skulle den ifrågasatta sänkningen av dyrtidstillägget från 28 till 10 % medföra en minskning per månad av detta från 117 till 42 kronor eller av det totala arvudet från 537 till 462 kronor. Det synes vara i riksdagens eget intresse, att riksdagen, med beaktande av arten och omfattningen av de på notarie ankommande tjänsteåliggandena, icke vidtager en dylik reduktion av lönen och därigenom försvårar en lämplig rekrytering av tjänstemannakåren.

Vad härefter de högre befattningshavarna i riksdagens tjänst: sekreterare och notarier med sekreterargöromål, beträffar, skulle genomförandet av kommittéförslaget innebära, att dyrtidstillägget minskades för de senare från 168 till 48 kronor per månad (grundarvudet är 600 kronor per månad räknat) och för de förra från 224 till 80 kronor per månad (grundarvudet är 800 kronor per månad). Detta innebär, att genom den ifrågasatta sänkningen notarier i riksdagen skulle erhålla ungefär enahanda löneförmåner som notarier i statsförvaltningen och sekreterare i riksdagen enahanda som sekreterare i statsförvaltningen. (Vid denna beräkning har på grund av att ålderstillägg icke utgår i riksdagstjänst ett medeltal gjorts mellan lägsta och högsta lönegraderna inom respektive löneklasser.) Med hänsyn till de på notarie med sekreterargöromål ankommande sysslornas krävande art samt med beaktande av den tid, som dessa i regel kräva, skulle vid genomförandet av den ifrågasatta sänkningen av dyrtidstillägget nu ifrågavarande tjänstemän knappast kunna anses tillräckligt kompenserade för det arbete de utföra i riksdagens tjänst. För sekreterare i de ständiga utskotten, som hava att svara för den friktionsfria gången av utskottsarbetet och som det åligger att till föredragning bereda frågor av mycket skiftande och ofta svårartad beskaffenhet, och som därför oftast torde ha en arbetstid av omkring 12 à 14 timmar såväl vardagar som sön- och helgdagar och understundom vid större frågors slutliga beredning få sätta dygnets nära nog alla timmar till disposition, skulle genomförandet av besparingskommitténs förslag om dyrtidstilläggets sänkning innebära en otvetydig undervärdering av kvaliteten och kvantiteten av det arbete, som utföres.

Besparingskommittén har visserligen ansett, att nu gällande bestämmelser om ersättning i vissa fall åt befattningshavare i riksdagen för mistade avlöningsförmåner i statstjänst skola kvarstå orubbade. Men endast för ett mycket begränsat antal tjänstemäns del kan detta innebära en förmån, som uppväger den ojämnhet mellan statstjänst och riksdagstjänst, som synes bli resultatet, om besparingskommitténs förslag om dyrtidstilläggets sänkning genomföres. Ty det stora flertalet befattningshavare i riksdagen har icke rätt till dylik ersättning; icke ens samtliga högre befattningshavare innehava statsanställning, så att de kunna komma i åtnjutande av nämnda förmån. Sistnämnda förhållande

kommer i praktiken att medföra, att om den föreslagna sänkningen av dyrtidstillägget beslutes av riksdagen, en sådan ojämnhet i avlöningsförmåner kommer att uppstå, att i visst fall en sekreterare och till och med även en notarie med sekreterargöromål kan komma att erhålla i sammanlagt arvode minst 75 % mera än annan sekreterare.

Av det sagda torde framgå, att dyrtidstillägget till de i riksdagens tjänst anställda befattningshavarna tills vidare liksom hittills bör utgå efter enahanda grunder som för befattningshavare i oreglerade verk. Riksdagen torde icke kunna betraktas som ett reglerat verk ifråga om lönerna till sina tillfälliga befattningshavare, något som bland annat bestyrkes genom att dyrtidstillägget under en lång följd av år utgått såsom för oreglerade verk. Frågan, huruvida och i vilken omfattning en omreglering av lönerna för riksdagens tjänstemän, med beaktande av vars och ens arbete och ansvar, lämpligen bör äga rum, synes icke, av besparingskommitténs betänkande att döma, hava upptagits till närmare dryftande av kommittén före framläggandet av förslaget om dyrtidstilläggets sänkning. Frågan synes dock böra göras till föremål för ingående prövning. Denna prövning torde kunna verkställas av bankoutskottet genom en inom det samma tillsatt delegation, så att nya bestämmelser i ämnet kunna träda i kraft senast vid nästkommande riksdags början. Intill dess torde emellertid dyrtidstillägget till befattningshavare i riksdagens tjänst liksom hittills böra utgå enligt samma grunder som för befattningshavare i oreglerade verk.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta, att dyrtidstillägg skall under innevarande riksdag tillsvidare, intill dess annorlunda kan vara bestämt, utgå till de hos riksdagens kamrar, ständiga och tillfälliga utskott samt kansli anställda tjänstemän och vaktbetjante enligt de grunder, som genom kungörelsen den 15 juni 1923 fastställts för befattningshavare i statens tjänst vid icke reglerade verk, dock att det högsta belopp, å vilket dyrtidstillägg å sammanlagda avlöningen i riksdagstjänst och statstjänst må utgå, skall utgöra 1,150 kronor.

Stockholm den 21 januari 1933.

R. Lundquist
i Rotebro.

